

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)60745
fax: +373(231) 23143
e-mail: cab@justice.md
web page: cab.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
Апелляционная Палата Бэлць
MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231)60745
факс: +373(231) 23143
e-mail: cab@justice.md
web page: cab.justice.md

nr. _____

✓ Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu nr. 28

Copia:

Captaciuc Cristina Vasile

Copia:

Postolachi Dumitru Ion

Copia:

Avocat Dragoș Grosu

Copia:

Avocat Rusu Victor

Vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de avocatul Dragoș Grosu în interesele apelantei Captaciuc Cristina, în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată formulată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat, *pentru examinare conform competenței.*

Anexa: sesizare – 20 file.

copia Încheierii Curții de Apel Bălți din 13.09.22 – 2 file.

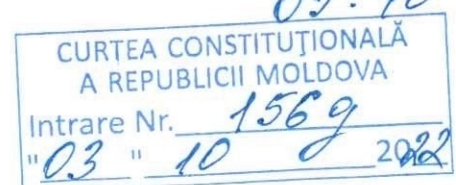
Judecătorul Curții de Apel Bălți

Elena Grumeza

Șefa cancelariei

Natalia Snatinschi

Ex. Iarovoi V.

S E S I Z A R E

Prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

Avocatul Dragoș Grosu, în interesul dnei Captaciuc Cristina în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru către Captaciuc Crisina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 549 035 lei.

Adresa pentru corespondență: Cabinetul Avocatului "Grosu Dragoș",

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate are ca obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art.7 alin. (6) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018, *dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. [...] în sensul corespunderii cu art.1 alin. (3), art.15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova.*

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATĂ DE CĂTRE INSTANȚA DE FOND

La 12 mai 2021, Postolachi Dumitru a depus cerere de chemare în judecată către Captaciuc Crisina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 549 035 lei.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul a invocat că la data de 07.07.2016 între Postolachi Dumitru și Captaciuc Cristina a fost semnat contractul de împrumut a banilor, autentificat de notarul public Agachi Aliona, sub nr.7833.

În scopul asigurării executării obligațiunilor de rambursare pe contractul de împrumut, la data de 07.07.2016, cu Captaciuc Cristina a fost semnat contractul de ipotecă nr.7835, la fel autentificat

de notarul public Agachi Aliona, potrivit căruia Captaciuc Cristina a ipotecat apartamentul nr.16, cu suprafața de 56,7 m.p., nr. cadastral și cota de 3,38%, din blocul locativ cu suprafața totală de 536,5 m.p., nr. cadastral

Astfel, potrivit contractului de împrumut nr.7833 din 07.07.2016, pârâta Captaciuc Cristina și-a asumat obligația restituirii împrumutului în termen de pînă la data de 07.05.2017. Însă debitoarea obligației pecuniare așa și nu și-a executat obligația de achitare a împrumutului, admițînd o datorie de 25 000 euro, echivalentul a 549 035 lei MD (conform cursului BNM la data semnării contractului).

În cadrul ședinței de judecată din 07.10.2021, reprezentantul pârâtului avocatul Dragoș Grosu a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobînzii de întîrziere și a solicitat respingerea cererii ca fiind tardivă, deoarece Postolachi Dumitru urma să efectueze acțiuni în vederea apărării dreptului său în intervalul de timp: 07.05.2017 – 07.05.2020.

S-a invocat că anterior la 25 septembrie 2017, Postolachi Dumitru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Captaciuc Cristina, prin care a solicitat să i se transmită în posesie bunul ipotecat pentru comercializare în scopul achitării datoriei la contractul de împrumut. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 31.10.2019 au fost casate hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 06.04.2018 și hotărârea suplimentară din 14.09.2018 în cauza civilă intentată de Postolachi Dumitru împotriva Cristinei Captaciuc privind transmiterea în posesiune a bunului ipotecat și s-a emis o nouă soluție prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva Cristinei Captaciuc privind transmiterea în posesiune a bunului ipotecat a fost scoasă de pe rol.

Reprezentantul reclamantului Victor Rusu, a solicitat respingerea demersului ca fiind unul neîntemeiat, invocînd că ipoteca se atribuie la drepturile reale de garanție, totodată consideră că speței este aplicabil alin.(6) art.7 Cod civil, prin urmare acțiunea a fost depusă în termen.

Prin încheierea din 13.10.2021, instanța de judecată a decis: a) se admite cererea reprezentantului pârâtei Captaciuc Cristina, avocatului Dragoș Grosu cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a capătului acțiunii cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere. Capătul cererii cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere, din cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobînzii de întîrziere – se respinge ca tardivă și b) cererea reprezentantului pârâtei Captaciuc Cristina, avocatului Dragoș Grosu cu privire la ridicarea excepției de tardivitate în privința capătului de acțiune cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat, din cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat – se respinge ca neîntemeiată.

Instanța de fond a constatat că cererea de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat a fost depusă în termen, or, legea nouă prevede deja un termen mai lung în interiorul căruia reclamantul are dreptul să depună cererea de chemare în judecată.

Instanța și-a întemeiat decizia pe prevederile art.7 alin. (6) Cod civil (după republicare) și art.392 alin. (2) lit. a) Cod civil (după republicare).

În hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 26.11.2021, instanța de fond a admis cererea de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Crisitina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat. S-a transmis în posesiunea lui Postolachi Dumitru IDNP apartamentul nr.16, cu suprafața de 56,7 m.p., cu numărul cadastral și cota de 3,38%, cu numărul cadastral situat pe str. pentru a fi comercializat în scopul stingerii obligațiilor ce reies din contractul de împrumut nr. 7833 din 07.07.2016. Se încasează de la Captaciuc Crisitina în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 16471 (Șaisprezece mii patru sute șaptezeci și unu) lei 05 bani, de plata cărei reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată.

La data de 21.12.2021, avocatul Dragoș Grosu în interesele pârâtei Captaciuc Cristina a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 26 noiembrie 2021 și a încheierii Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 octombrie 2021.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Considerăm textul de lege al art.7 alin. (6) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018, *dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. [...] nu este unul constituțional și vine în contradicție cu art.1 alin. (3), art.15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova.*

Prin textul de lege menționat supra, se încalcă atât principiul constituțional al neretroactivității legii, prevăzut la art.22 din Constituția Republicii Moldova, *nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos*, cât și principiul preeminenței dreptului într-un stat de drept, garantat de art.1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, *Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.*

Textul de lege prevăzut la art.7 alin. (6) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018, instituie un mecanism nou de punere în aplicare a prevederilor legale privind termenele de prescripție, în speță, termenul special de prescripție extinctivă privind drepturile reale de 10 ani.

Or, legea veche nu prevedea un asemenea mecanism, iar termenele de prescripție extinctivă instituite de legea veche erau de 6 luni, 3 ani și respectiv 5 ani, în cazul viciilor în construcții.

Rolul unui stat de drept este de a asigura securitatea raporturilor juridice, accesibilitatea, previzibilitatea, stabilitatea și consistența legilor, așteptările legitime și principiul neretroactivității.

Menționăm că la data de 07.07.2016, când Captaciuc Cristina a încheiat cu Postolachi Dumitru contractul de împrumut a banilor nr.7833 și contractul de ipotecă nr.7835, aceasta cunoștea drepturile și îndatorile ce rezultau din legea în vigoare la momentul constituirii situațiilor juridice contractuale.

Prevederile art.7 alin. (6) în coroborare cu art.392 alin. (2) lit. a) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018, instituie atât o normă derogatorie de la principiul constituțional al neretroactivității legii cât și intră în contradicție cu principiul egalității în drepturi consfințit de art.16 din Constituție, deoarece dă naștere unor situații juridice inechitabile, în speță punând creditorul ipotecar Postolachi Dumitru într-o situație privilegiată în raport cu debitorul ipotecar Captaciuc Cristina.

Or, raporturile juridice dintre părți s-au constituit la data de 07.07.2016 (când erau în vigoare prevederile legii vechi) și tot sub imperiul legii vechi, la data de 25.09.2017, debitorul ipotecar Dumitru Postolachi s-a adresat prima dată cu acțiune în instanța de judecată.

Din motiv că prin republicarea Codului civil, au fost introduse noi prevederi cu privire la termenul special de prescripție extinctivă de 10 ani în privința drepturilor reale (termen care anterior era de 3 ani) și s-a prevăzut aplicarea retroactivă a prescripției extinctive prevăzută de legea nouă, debitorul ipotecar Dumitru Postolachi, dintr-o poziție privilegiată, s-a adresat repetat, la data de 12.05.2021, cu acțiune în instanța de judecată (deși termenul de 3 ani prevăzut de legea veche s-a prescris la 07.05.2020).

În jurisprudența Curții Constituționale a fost remarcat că, *prin conținutul articolului 22, Constituția Republicii Moldova recunoaște că principiul neretroactivității legilor nu este numai o cauză particulară, dar și că acesta are o importanță majoră. Legiuitorul a calificat acest principiu ca esențial pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, statul având obligația de a asigura condițiile necesare pentru realizarea acestora. [...] Astfel, nu este echitabil, nu este just și nu este legal ca o lege să-și extindă efectele asupra unor stări de fapt și raporturi consumate sau începute înaintea intrării în vigoare* (Decizia Curții Constituționale nr.3 din 01.11.2012 de sistare a procesului supra sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului II din Legea nr.42 din 17 martie 2011 cu privire la modificarea anexei la Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (Sesizările nr. 13g/2012, 14g/2012 și 15g/2012)).

În Hotărârea Curții Constituționale nr.8 din 11.05.2015, Curtea a menționat că, *întrucât legea nouă repetă mecanismul de punere în aplicare a textului de lege care vizează durata contractului individual de muncă ce se conținea în legea veche, este eronată invocarea încălcării principiului neretroactivității legii, deoarece încălcarea acestui principiu ca **exigență a preeminenței dreptului poate fi invocată doar atunci când soluțiile oferite de legea nouă diferă de soluțiile conținute în legea veche, dar nicidecum când acestea sunt identice/similare.***

Este adevărat că în jurisprudența CtEDO, deși Curtea recunoaște dreptul legiuitorului național de a adopta dispoziții retroactive în materie civilă care să reglementeze drepturi prevăzute de legislația în vigoare, doar că este necesară prezența unor motive imperative de interes general, în caz contrar, se încalcă atât principiul preeminenței dreptului cât și dreptul la un proces echitabil.

În hotărârea CtEDO din 03.07.2018 în cauza *Topal v. Republica Moldova*, Curtea reafirmă că, deși, în principiu, legiuitorul nu este împiedicat să reglementeze în materie civilă, prin noi dispoziții retroactive, drepturile care decurg din legile în vigoare, principiul preeminenței dreptului și conceptul de un proces echitabil consacrat de Articolul 6 împiedică, cu excepția unor motive imperative de interes public, ingerința puterii legislative în administrarea justiției cu scopul de a influența rezultatul judiciar al litigiului (*Zielinski și Pradal și Gonzalez și alții v. Franța* [MC], nr.24846/94 și 34165/96 la 34173/96, § 57, CEDO 1999-VII, și *Guadagno și alții v. Italia*, nr.61820/08, § 28, 01 iulie 2014)

În hotărârea CtEDO din 02.04.2019 în cauza *Dimopulos v. Turcia*, Curtea era pregătită să accepte că aplicarea retroactivă a legii era concepută să protejeze mediul. Acesta ar fi, fără îndoială, un motiv legitim, în concordanță cu interesul general (vezi, *mutatis mutandis*, *Hamer v. Belgiei*, nr.21861/03, § 79, CEDH 2007-V (extrase)). Totuși, pentru ca o asemenea aplicare să fie considerată compatibilă cu Convenția, hotărârile judecătorești trebuiau să prezinte motive suficiente pentru aceasta. Măsurile retroactive de acest fel au afectat nu doar dreptul la un proces echitabil, ci și, mai general, principiul preeminenței dreptului, care era inerent tuturor articolelor din Convenție, și dreptul la un proces echitabil consacrat în Articolul 6.

Menționăm că, la prezentarea proiectului de Lege privind modernizarea Codului civil și modificarea și completarea unor acte legislative înregistrat la Secretariatul Parlamentului R. Moldova cu nr.135 la 27.04.2018, atât nota informativă la proiectul de lege cât și declarația de compatibilitate cu legislația comunitară nu conține nicio referire cu privire la:

1. Motivele completării art.6 cu alineatele (6)–(8) cu următorul cuprins: „(6) Dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea și întreruperea termenului de prescripție se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche. (7) Dacă termenul de prescripție prevăzut de legea nouă este mai scurt decât cel prevăzut de legea veche, atunci, începând cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripție în condițiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispozițiile prezentului alineat se aplică și în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acțiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv. (8) În cazul menționat la alin. (7), dacă termenul de prescripție prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripție prevăzut de legea nouă, prescripția se împlinește la expirarea termenului stabilit de legea veche”
2. Motivele modificării art.268 cu următorul cuprins: „Articolul 268. Termenele speciale de prescripție extinctivă (1) Se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești. (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sînt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sînt supuse altui termen de prescripție; b) repararea prejudiciului adus mediului.”

În nota informativă la proiectul de lege este menționat doar că Titlul IV este completat cu un nou capitol (III n.n.) dedicat termenelor de decădere cu indicarea precum că, *conținutul capitolului se bazează pe art.2964-2968 din Codul civil al Italiei și art.2545-2550 din Codul civil al României.*

Astfel, constatăm faptul că Guvernul R. Moldova, în calitate de subiect cu drept de inițiativă legislativă, își bazează în mare parte proiectul de Lege *privind modernizarea Codului civil și modificarea și completarea unor acte legislative* pe prevederile Codului civil al României, preluând *in corpore* conținutul mai multor articole, însă acesta din urmă nu mai dă dovadă de consecvență atunci când prin introducerea alin. (6) la art.6 din Codul civil, optează pentru aplicarea retroactivă a legii civile, contrar sursei de inspirație pentru legiuitorii moldoveni, adică a prevederilor Codului civil al României.

Or, art.6 alin. (4) din Codul civil al României statuiază că, *prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.*

În concluzie, legiuitorul național nu a invocat niciun motiv de interes general care ar determina necesitatea aplicării retroactive a noilor prevederi legale cu privire la termenele de prescripție extinctivă și achizitivă, iar acest fapt, în corespundere cu jurisprudența CtEDO afectează principiul preeminenței dreptului, un principiu inerent tuturor articolelor din Convenție.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997)

ARTICOLUL 6 Dreptul la un proces echitabil

(1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

ARTICOLUL 13 Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

ARTICOLUL 14 Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

ARTICOLUL 17 Interzicerea abuzului de drept

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90:

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 15 Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Prevederi relevante din CODUL CIVIL al R. Moldova nr.1107 din 06.06.2002, cu modificările și completările ulterioare:

Articolul 7. Acțiunea în timp a legii civile

(1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

(2) Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

(3) De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.

(4) În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

(5) În situațiile prevăzute la alin. (4), dispozițiile legii noi se aplică modalităților de exercitare a drepturilor sau de executare a obligațiilor, precum și de înstrăinare, preluare, transformare sau de stingere a acestora. De asemenea, dacă legea nouă nu prevede altfel, clauzele unui act juridic încheiat anterior intrării în vigoare a legii noi contrare dispozițiilor ei imperative sânt, de la această dată, lipsite de orice efect juridic.

(6) Dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea și întreruperea termenului de prescripție se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche.

(7) Dacă termenul de prescripție prevăzut de legea nouă este mai scurt decât cel prevăzut de legea veche, atunci, începând cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripție în condițiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispozițiile prezentului alineat se aplică și în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acțiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv.

(8) În cazul menționat la alin. (7), dacă termenul de prescripție prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripție prevăzut de legea nouă, prescripția se împlinește la expirarea termenului stabilit de legea veche.

Articolul 391. Termenul general de prescripție extinctivă

(1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

(2) Acțiunile privind apărarea drepturilor personale nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Articolul 392. Termenele speciale de prescripție extinctivă

(1) Se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrilor judecătorești.

(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind:

a) drepturile reale care nu sînt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sînt supuse altui termen de prescripție;

b) repararea prejudiciului adus mediului.

Prevederi relevante din LEGEA CU PRIVIRE LA ACTELE NORMATIVE nr.100 din 22.12.2017:

Articolul 73. Acțiunea în timp a actului normativ

(1) Actul normativ se aplică fără limită de timp dacă în textul acestuia nu este prevăzut altfel.

(2) Actul normativ sau unele dispoziții ale acestuia pot avea aplicare temporară. În acest caz, în actul normativ se indică termenul de aplicare ori evenimentul la survenirea căruia actul normativ sau unele dispoziții își încetează acțiunea.

(3) Actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

(4) Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde.

(5) Actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

V. EXPUNEREA CERINȚELOR AUTORULUI SESIZĂRII

Consider că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În consecință, solicităm Curții Constituționale, să verifice constituționalitatea textului de lege art.7 alin. (6) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018, *dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atît extinctivă, cît și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat*

înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. [...] în sensul corespunderii cu art.1 alin. (3), art.15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova.

VI. EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Excepția urmează a fi ridicată de către instanța de judecată, or în calitatea mea de avocat formulez cererea privind neconstituționalitatea art.7 alin. (6) din Codul civil republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018 prin prisma art.1 alin. (3), art.15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova.

Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate – din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, nu am depistat vreo hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

ACTELE ANEXATE

Conform practicii existente, la prezenta sesizare urmează a fi anexate materialele cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Postolachi către Cristina Captaciuc privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 549 035 lei și transmise Curții Constituționale.

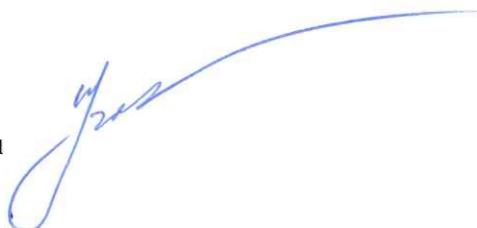
VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

Declarăm pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data: 13.09.2022

Cu respect,

Avocat: Dragoș Grosu

**Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (judecător S. Dubceac)
Dosarul nr. 2a-291/22 (Nr. 2-21070576-03-2a-22032022)**

**CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de contencios administrativ**

ÎN C H E I E R E

13 septembrie 2022

mun. Bălți

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Stela Procopciuc

Judecătorii:

Elena Grumeza, Natalia Chircu

Grefier

Veronica Iarovoi

examinând în ședință publică cererea formulată de avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării cererii de apel declarate de avocatul Dragoș Grosu, reprezentantul apelantei Captaciuc Cristina împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 octombrie 2021 și a hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 noiembrie 2021 pronunțate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Crisitina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat,-

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2017 Dumitru Postolachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Captaciuc solicitând deposedarea prin transmiterea în posesia sa a apartamentului nr. 16, cu suprafața de 56,7 m2, cu numărul cadastral și a cotei de 3,38 % din blocul locativ, cu suprafața totală de 536,5 m2, cu numărul cadastral , situat pe str. , care-i aparține cu drept de proprietate, pentru comercializare în scopul achitării datoriei acumulate conform contractului de împrumut nr. 7833 din 07 iulie 2016, în valoare de 25000 de euro și încasării dobânzii de întârziere în sumă de 549035 de lei.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 octombrie 2021 s-a admis parțial cererea reprezentantului pârâtei Captaciuc Cristina, avocatului Dragoș Grosu cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Crisitina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobânzii de întârziere și s-a dispus de a respinge ca fiind tardiv capătul cererii cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, din cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și încasarea dobânzii de întârziere. Cererea reprezentantului pârâtei Captaciuc Cristina, avocatului Dragoș Grosu cu privire la ridicarea excepției de tardivitate în privința capătului de acțiune cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat, din cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat s-a respins ca fiind neîntemeiat. (f.d.69-71)

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 26 octombrie 2021 s-a admis

cererea de chemare în judecată depusă de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și s-a hotărât a transmite în posesiunea lui Postolachi Dumitru apartamentul 1 , cu suprafața de 56,7 m.p., cu numărul cadastral și cota de 3,38%, cu numărul cadastral , situat pe str. , pentru a fi

comercializat în scopul stingerii obligațiilor ce reies din contractul de împrumut nr. 7833 din 07.07.2016. Totodată s-a dispus încasarea de la Captaciuc Cristina în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 16471,05 lei, de plata cărei reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată. /f.d. 76, 80-84/

Invocând ilegalitatea și netemeinicia încheierii Judecătoreiei Bălți, sediul central din 13 octombrie 2021 și a hotărârii Judecătoreiei Bălți, sediul central din 26 noiembrie 2021, avocatul Dragoș Grosu, reprezentantul apelantei Captaciuc Cristina la 21 decembrie 2021, a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a încheierii în partea respingerii cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, și casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. /f.d. 79/

Prin Încheierea Curții de Apel Bălți din 18 mai 2022 s-a acceptat apelul spre examinare la Curtea de Apel Bălți cu intentarea procedurii de apel și s-a stabilit ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 14 iunie 2022, ora 12¹⁵ /f.d.99/

În ședința de judecată din 13 septembrie 2022 avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina a depus în instanța de apel cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale a R. Moldova în vederea verificării constituționalității textului de lege de la alin. (6) art.7 Cod civil, *dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât și achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare și nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. [...]*, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.1 alin. (3), art. 15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova. Totodată a solicitat suspendarea examinării cauzei până la soluționarea de către Curtea Constituțională a R. Moldova a excepției de neconstituționalitate.

În susținerea cererii a invocat faptul că instanța de fond la soluționarea cauzei a aplicat prevederile art.7 alin. (6) Cod civil (după republicare) în coroborare cu art.392 alin. (2) lit. a) Cod civil (după republicare), normă legală care în opinia apelantului vine în contradicție cu art. 1 alin. (3), art. 15, art.16 și art.22 din Constituția Republicii Moldova.

În ședința de judecată avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina, a susținut cererea privind ridicarea excepției de tardivitate.

Reprezentantul intimatului Postolachi Dumitru, avocatul Rusu Victor a lăsat soluția la discreția instanței.

Analizând cererea formulată de către avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de o admite, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 12¹ Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale,

instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform paragrafului 82 din hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul constată că în litigiul dedus judecății sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă și de hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Astfel, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, și anume art.7 alin. (6) Codul civil intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, iar excepția este ridicată de către o parte în proces, și anume de apelantul-reclamant Captaciuc Cristina, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile invocate de partea numită, motive din care cererea înaintată de avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor indicate supra, constituie o prerogativă a părții din proces, iar prin ignorarea

excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Cu referire la acest aspect, Colegiul subliniază că obiectul apelului cu care a fost sesizată instanța de apel îl constituie încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 octombrie 2021 în partea respingerii cererii reprezentantului pârâtei Captaciuc Cristina, avocatului Dragoș Grosu cu privire la ridicarea excepției de tardivitate în privința capătului de acțiune cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat, din cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Dumitru împotriva lui Captaciuc Cristina privind transmiterea în posesie a bunului ipotecat și hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 26 octombrie 2021 prin care s-a transmis în posesiunea lui Postolachi Dumitru apartamentul nr.16, cu suprafața de 56,7 m.p., cu numărul cadastral _____ și cota de 3,38%, cu numărul cadastral _____ situat pe str.

_____ pentru a fi comercializat în scopul stingerii obligațiilor ce reies din contractul de împrumut nr. 7833 din 07.07.2016.

Prin urmare, Colegiul Curții de Apel Bălți apreciază că prevederile legale a căror control constituțional se solicită de către apelant sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecății.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de către avocatul Dragoș Grosu, în interesele apelantei Captaciuc Cristina privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Cât privește cerința apelantei privind suspendarea examinării cauzei, Colegiul civil reiterează prevederile art.12/1 alin. (3) Codul de procedură civilă, potrivit cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. Respectiv nu există careva teme de a se dispune suspendarea examinării prezentei cauze.

În conformitate cu art. 12/1, 269-270, Cod de procedură civilă, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți

d i s p u n e:

Se admite cererea apelantei Captaciuc Cristina cu privire la soluționarea cazurilor de excepției a neconstituționalității.

Se sesizează Curtea Constituțională în privința controlului constituționalității dispoziției art.7 alin. (6) Codul civil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Stela Procopciuc

Judecătorii

Elena Grumeza

Natalia Chircu

Copia corespunde originalului

Judecător

E. Grumeza

